

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

ЈОСИФ МАРИНКОВИЋ

(1851 - 1931)

Каталог изложбе

Нови Сад, 2001

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

КАТАЛОЗИ ИЗЛОЖБИ

63

АУТОРИ КАТАЛОГА И ИЗЛОЖБЕ

Ксенија Светличих и Љиљана Стаменовић

Јосиф Маринковић

„Рођен сам у Врањеви (Банати) 11. октобра 1851. године од оца Јована и мајере Милеве. По свршетку основне школе и ниже реалне гимназије, отац је хтео да продужим гимназију, па да после пређем на Универзитет. Али мене је вукла жеља да учим музику, јер од раној дејствија најмилија забава била ми је песма и свирка, - поред ње сам одраслао (...). Да бих бар у неколико дошао до цели, реших се, да учим Учитељску школу у Сомбору, јер слушах, да је тамо музика обавезан предмет. У школи сам најревносније изучавао музику, и све своје слободно време проводио сам за школским хармонијумом вежбајући се(...). Кад сам отишао у Праг тек сам онда видео шта значи то учити музику (...) орђуларску школу у Прагу свршио сам тек 1881. године(...).

Још сам био у Прагу, кад ме је Београдско певачко друштво позвало за хоровађу, и то положеном испити у Орђуларској школи дођем у Београд, примим се дужности хоровађе и исте године новембра будем постављен за наставника певања у Богословији, али одмах идуће године (25. јануара 1882) премести ме у Учитељску школу, где сам био са службом до 1885. ”

Јосиф Маринковић, 1906

По свршеним музичким студијама Маринковић хита у Београд, камо га вуче родољубиво срце и где он, као хоровађа Обилића и Београдског певачког друштва са пуно љубави, одушевљења и успеха ради на подизању и јачању наше музичке културе. Романтичар по природи, егзалтиран националиста и пун младалачког заноса и музичарског темперамента Маринковић је тада прешао на поље уметничког стварања. У својим композицијама он је обрадио народне мелодије из свих српских крајева, и у тим мелодијама је дао израза поносу,

тежњи и чежњи нашега народа. Маринковићеве композиције, његове хорске песме изразите су народне рапсодије и химне, којима је најизразитији и најтипичнији пример *Трубач*, несумњиво једна од најуспелијих и најдивнијих наших композиција, чији су узбудљиви и убојни звуци соколили генерације нашега народа и упућивали наша народна стремљења и националне аспирације.

Радивоје Врховац, 1931

Читав низ епизода из Маринковићевог живота слика нам његов интровертни, меланхолични, сањарски темперамент. Он је био и целог века остао романтичар из „омладинског доба”, са оним иманентним двојством које је тај духовни хабитус имплицирао: с једне стране био је романтичар кова једног Грчића-Миленка, последњи изданак оног соја који је маштао о „плавом цвету романтике”, - а с друге стране романтичар типа једног Змаја, и Скерлићеве речи о „јавном песнику” који је „звонио сваки час нашег доба” и „расковао злато свог талента у ситан новац и раздао свом народу” могле би се умногоме применити и на Маринковића. Но реторска емфаза, која је у његовим композицијама знала безброј пута запалити духове, била је Маринковићу у личном животу страна. Скроман и плах, нерадо је прихватао јавна, бучна признања, а кад би коначно пристао, правдао се - више пред собом но пред другима: „Не примам то за себе и ради себе, већ због саме ствари, да и млађи нараштаји виде да се музика цени” (...)

Скоро читава композиторска заоставштина Маринковића била је у рукопису. Само мањи број дела штампан је за његова живота, као *Бојна њесма* и *Песма борцу за слободу у Јавору*, *Пућу крај* и *Под њенџериће у Преодници*, *Појше њишце у Српској зори*, *Српство у Београду* у приватном издању П. Павловића. Томе треба додати извештан број хорских композиција литографски умножених у издању појединих певачких друштава и Јужнословенског певачког савеза(...).

Властимир Перичић, 1967

Уметничка личност Јосифа Маринковића има своје одређено место у нашој музичкој историји, и њен је значај у тесној органској вези са периодом у коме је Маринковић живео и под чијим је импулсом и стварао. Национални елан, романтичарско одушевљење и лирско расположење друге половине прошлога века нашли су у музици у личности Јосифа Маринковића свога типског представника, чија су већ прва дела показала да Маринковић осећа по својој природи, та душевна гибања и да ће наша национална романтика имати у њему свога музичког барда, орног и способног да се заложи за тај и такав израз (...).

Маринковићев уметнички рад обухвата, дакле, првенствено вокалну музичку област, и његова се дела могу поделити у следеће групе: мушки, мешовити и женски хорови, а саррела или уз пратњу клавира, тамбурице (у последњем случају ради се о народним мелодијама), или оркестра соло песме уз пратњу клавира, дуети, комади за клавир, виолину и тамбурице; децје песме и музика за драмолет *Суђаје* уз пратњу оркестра.

Коста Манојловић, 1935

Својим формалним и техничким решењима, затим, продубљивањем музичког израза и психолошким тумачењем текста Маринковић је извршио знатан утицај не само на своје следбенике, него и на самог Мокрањца. Ипак, његов првенствени значај не лежи у постигнућима до којих је дошао применом фолклора у уметничкој музици, већ у изграђивању уметничких принципа нашег уметничког језика. По свом општем значају Маринковићев рад чини врхунац музичког романтизма у српској музици.

Миленко Живковић, 1957

Пензионисан је 21. фебруара 1924. године. Одликован је орденом Светог Саве V, IV, III и II степена и Белим орлом V степена. На концертима по Србији и својим прославама добијао је венце од цвећа и сребра, и неке поклоне, али новац

никад, осим од Београдског певачког друштва педесет динара онда кад је спремио то друштво за прославу педесетогодишњице. Од Управе позоришне добио је двесто динара за *Српску пјесму* уз пратњу оркестра, певану у позоришту на свечаној представи 8. септембра 1904. године и осамдесет динара за написан марш Авакумовићу, који су овоме његови пријатељи посветили. И то је све. Радио је што је волео музику, ни за славу ни за паре. Више пута је говорио: „Не бих могао друкчије.” И живео само за музику, а не од музике, она му је била прва и највећа љубав.

Лепосава Маринковић, 1932

* * *

Библиотека Матице српске приредила је изложбу поводом 150. годишњице рођења композитора Јосифа Маринковића. Изложба је отворена од 17. септембра до 1. октобра 2001. године у витринама испред Свечане сале Матице српске, а коришћена је грађа из збирки БМС и Рукописног одељења Матице српске (РОМС).

КАТАЛОГ

Joseph Martin Robert

ДЕЛА

1. Звучна даворија [Штампана музикалија] / од Јосифа Маринковића. - Панчево : наклада Књижаре браће Јовановића, 1879. - 5 стр.
Н IV 1655

2. Суђаје / по народном веровању написао Љубинко. - Београд : Штампарија код "Просвете", 1892. - IV, 64 стр.
П 424691
3. Достојно [Рукописна музикалија] / Ј. Маринковић. - [Београд : б. и.], [1899?]. - [2 стр.]
MP IV 2/Пв 3
4. Ко ти купи--- [Штампана музикалија] / Јосиф Маринковић. - [Б. м. : б. и., б. г.]. - 1 партитура ([4] стр.)
Н IV 3093
5. Јосиф Маринковић : дописни члан. У: Годишњак / Српска академија наука и уметности. - Београд : Српска краљевска академија : Српска академија наука и уметности, 1888-. - 20 (1906), стр. 325-338.
П П 965

6. Српство у Београду / по француском П. Ст. Павловић. - Београд : [б.и.], 1910. - 39 стр.
III 7835

7. Божественна литургија Св. Јованна Златоустагω [Штампана музикалија] / Јосиф Маринковић. - Београд : Државна штампарија Краљевине Југославије, 1935. - 1 партитура (79 стр.)
H IV 24

SONATINA
Primo

8. Песме [Штампана музикалија] / Јосиф Маринковић. - Београд : Државна штампарија Краљевине Југославије, 1936. - 1 партитура (93 стр.)
H IV 916

9. Пролетња зора [Штампана музикалија] / Јосиф Маринковић. - Београд : Ј. Маринковић, 1937. - 1 партитура (10 стр.)
H IV 245

10. Хорске песме [Штампана музикалија] / Јосиф Маринковић. - Београд : аутор, 1937. - 1 партитура (103 стр.)
H IV 759

11. Кола народних песама [Штампана музикалија] / Јосиф Маринковић. - Београд : Маринковић-Влачић, 1939. - 1 партитура (131 стр.)
H IV 255

12. VI коло [Штампана музикалија] / Јосиф Маринковић. - [Београд : Рад], 1950. - 1 партитура (15 стр.)

Н IV 1739

13. Дечје и омладинске песме [Штампана музикалија] / Јосиф Маринковић. - Београд : Просвета, 1950. - 1 партитура (31 стр.)
Н IV 112
14. Хорови [Штампана музикалија] / Јосиф Маринковић. - Београд : Просвета, 1963. - 1 партитура (283 стр.)
Н IV 18
15. Himna sv. Savi [Zvučni snimak] ; Tropar sv. Savi / Stevan Mokranjac / Josif Marinković. - Aleksandrovac : Diskos, [196?]. - 1 gramof. ploča
Гп I 1395
16. Избор хорова [Штампана музикалија] / Јосиф Маринковић. - Београд : Удружење композитора Србије, 1981. - 1 партитура (79 стр.)
Н IV 4067
17. Песме [Штампана музикалија] / Јосиф Маринковић. - Београд : Удружење композитора Србије, 1981. - 1 партитура (93 стр.)
Н IV 4066
18. Dve srpske igre ; Notturmo [Štampana muzikalija] / Josif Marinković. - Beograd : Udruženje kompozitora Srbije = Edition by the Association of Composers of Serbia, 1983. - 1 partitura (37 str.)
Н IV 4256
19. Omladinski horovi [Štampana muzikalija] / Josif Marinković. - Beograd : Udruženje kompozitora Srbije, 1983. - 1 partitura (12 str.)
Н IV 4298
20. Sonatina [Štampana muzikalija] / Josif Marinković. - Beograd : Udruženje kompozitora Srbije, 1983. - 1 partitura (11 str.)
Н IV 4257
21. Вечери твојеја тајнија [Звучни снимак] / Јосиф Маринковић. У: Београдски нонет. Благослови душе. - Београд : ПГП РТС : ЦИП ИНФО, 1998. - 1 компакт диск, 18. нумера.
КдМ 287
22. Оче наш : из Литургије Св. Јована Златоустог [Видео снимак] / Јосиф Маринковић. У: Светосимеоновска академија / [текст читао Небојша Дугалић. - Београд : ПГП РТС, 1998. - Видео касета, 1. нумера.
Вк 65
23. Вечери твојеја тајнија [Видео снимак] / Јосиф Маринковић. У: Београдски нонет. Благослови душе / [диригент Дарко Јовановић]. - Београд : ПГП РТС, 1999. - видео касета, 16. нумера.
Вк 165

24. Литургија св. Јована Златоустог [Звучни снимак] / Јосиф Маринковић. - Београд : ПГП РТС, 1999. - 1 компакт диск
КдМ 406
25. II. коло народних песама из Војводине [Штампана музикалија] / Јосиф Маринковић. - [Б. м. : б. и., б. г.]. - 1 партитура (12 стр.)
Н III 581
26. Молитва [Штампана музикалија] / Јосиф Маринковић. - [Б. м. : б. и., б. г.]. - 1 партитура (8 стр.)
Н III 1672
27. Несташни дечаци [Штампана музикалија] / Јосиф Маринковић. - Београд : Радио станица Београд, [б. г.]. - 1 партитура (8 стр.)
Н III 523
28. Pod pendžeri-te ili Stojanke bele Vranjanke [Štampana muzikalija] / J. Marinković. - Beograd : Jovan Frajt, [s. a.]. - 1 partitura (6 str.)
Н IV 4611
29. Под пенџерите [Штампана музикалија] / Ј. Маринковић. - Београд : Jovan Frajt, [б. г.]. - 1 партитура (7 стр.)
Н IV 1626

30. Радничка песма [Штампана музикалија] / Јосиф Маринковић. - Београд : Рад, [б. г.]. - 1 партитура ([4] стр.)
Н IV 1737

31. Ратни поход [Штампана музикалија] / композиција Јосифа Маринковића.
- Београд : С. Б. Цвијановић, [б. г.]. - 1 партитура (5 стр.)
Н III 234
32. Српска музичка библиотека. Год. 1, бр. 4 [Штампана музикалија] /
власник и уредник И. Бајић. - Нови Сад : аутор, [б. г.]. - 36-48 стр.
Н IV 821
33. Српство у Београду [Штампана музикалија] / [Ј. Маринковић. - Београд :
П. Ст. Павловић, [б. г.]. - 1 партитура (12 стр.)
Н IV 1796

34. Carju nebesni [Štampana muzikalija] / Josif Marinković. - Temišvar :
Katedralni hor Srpske pravoslavne eparhije : [Temišvarsko Srpsko Pevačko
Društvo Sloga], [s. a.]. - 1 partitura (4 str.)
Н III 1652
35. Тихо ноћи [Штампана музикалија] / [мелографски записи Драгослав
Миловановић. - Београд : М. Богдановић : Савез естрадно музичких
удружења Југославије, 2000. - 392 стр.
Н III 1216
36. Херувимска песма [Звучни снимак] / Ј. Маринковић. У: Београдски
камерни хор. [Руска и српска духовна музика] / [диригент Владимир
Марковић] = [Vladimir Marković, conductor]. - Београд : ППП РТС, 2000. -
компакт диск, 3. нумера.
КдМ 482

ЛИТЕРАТУРА

37. Јосиф Маринковић композитор / Н. У: Летопис Матице српске. - 105, 328, 3 (јуни 1931), стр. 285-286.
П II 951, ПМС II 1
38. Јосиф Маринковић / Милоје Милојевић. У: Музичке студије и чланци. Књ. 2 / Милоје Милојевић. - Београд : Издавачка књижевна кућа Геце Кона, 1933. - Стр.39-47.
П 4863
39. Josif Marinković / Kosta Manojlović. U: Zvuk / urednik Stana Ribnikar. - Beograd : Stana Ribnikar, 1932-1936?. - God. III, knj. 7 (septembar 1935), str. 245-254.
П II 189
40. Јосиф Маринковић и његово тумачење песме Грчића-Миленка "Задовољна река" / Милоје Милојевић. У: Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор / главни и одговорни уредник Мирослав Пантић. - Београд : Филолошки факултет, 1921-. - Књ. XVIII, св. 1-2 (1938), стр. 638-653.
П II 900
41. Црте из живота композитора Јосифа Маринковића / Лепосава Маринковић. У: Годишњак Музеја града Београда / уредник Зора Симић Миловановић. - Београд : Музеј града Београда, 1954-1957. - Књ. 1 (1954), стр. 279-283.
П II 739, КМП 103
42. Јосиф Маринковић / Властимир Перичић. - Београд : САНУ, 1967
III 25998
43. Muzički stvaraoci u Srbiji / Vlastimir Peričić. - Beograd : Prosveta, [1969]. - 663 str.
III 31418
44. Josif Marinković, kompozitor i dirigent / Lazar Mečkić. U: Novi Bečej i Vranjevo kroz istoriju / Lazar Mečkić. - Novi Bečej : Radnički dom "Jovan Veselinov Žarko", 1989. - [360] - 365 str.
П 95230

ФАКСИМИЛИ И ФОТОГРАФИЈЕ

45. Јосиф Маринковић
46. Родна кућа Јосифа Маринковића
47. Јосиф Маринковић током школовања у Сомбору
48. Јован Маринковић, Јосифов отац
49. Милева Маринковић, Јосифова мајка
50. Лепосава Маринковић, Јосифова супруга
51. Писмо Јосифа Маринковића књижари "Браће Јовановић" писано у Врањеви 1. маја 1878. године (РОМС 16.991)
52. Маринковићева композиција *Што ћу тиш Србине тужни?*, ноте (РОМС М 1.845)
53. Маринковићева композиција *Збогом*, ноте (РОМС М 1.863)
54. *Маринковићево вече*, програм концерта који је одржан у Народном позоришту 3. маја 1910. године

ЈОСИФ МАРИНКОВИЋ
(1851 - 1931)

Издавач
Библиотека Матице српске
Нови Сад
Матице српске 1

Уредник
Миро Вуксановић

Аутори Каталога
Ксенија Светличић и Љиљана Стаменовић

Припрема
Новка Шокица

Умножавање
Миранда Бадњар

Повез
Милорад Родић

Тираж
60 примерака